

Mandat for BarnUnge21-strategien

Bakgrunn

Et godt kunnskapsgrunnlag om barn og ungdoms oppvekst- og levekår er viktig. Barne- og familiedepartementet har derfor, i samarbeid med berørte departementer, tatt initiativ til å få utviklet en BarnUnge21-strategi på forskningsområdet utsatte barn og unge. Arbeidet skal være sektorovergripende og favne barn og unge som står i fare for marginalisering og utenforskap. I et levekårsperspektiv er utsatte barn og unge sårbare. Dette kan for eksempel være barn og unge utsatt for omsorgssvikt, vold og overgrep, barn og unge utsatt for trakassering og diskriminering, barn og unge som lever med foreldre som er rusavhengig eller psykisk syke, barn og unge med store atferdsproblemer, barn og unge i familier med høyt konfliktnivå og barn og unge i lavinntektsfamilier.

Målet med BarnUnge21-strategien

Målet med strategien er å skape en målrettet, helhetlig og koordinert nasjonal innsats for forskning, utvikling og innovasjon for utsatte barn og unge. Det er viktig å fremme en kunnskapsbasert politikk på området som kjennetegnes av høy kvalitet, brukermedvirkning og virksomme tiltak. Strategien skal sees i sammenheng med nasjonale og globale utviklingstrekk, og være i tråd med prioriteringene i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Den skal understøtte departementenes sektoransvar for forskning, samt myndighetenes og tjenestenes behov for sektorovergripende forskningsbasert kunnskap som grunnlag for politikktutforming og tjenesteyting.

BarnUnge21-strategien skal bidra til et godt beslutningsgrunnlag for regjeringens prioriteringer innenfor feltet fremover, med mål om at færre barn og unge faller utenfor gjennom livsløpet. Strategiarbeidet skal legge til rette for en helhetlig og sektorovergripende innsats.

Utgangspunktet for arbeidet

BarnUnge21-strategien skal være en bred og samlet strategi for forskning og innovasjon om og for utsatte barn og unge. Strategien skal bygge på eksisterende kunnskap, status og virkemidler.

Videre skal strategien identifisere nye behov for kunnskap, utvikling og innovasjon. Strategien skal se forskning, utdanning og innovasjon i sammenheng (jf. kunnskapstriangelet) og legge til rette for et bedre samspill mellom forskning, tjenesteorganisering og profesjonsutøvelse. Kunnskapsutviklingen i norske miljøer må sees i sammenheng med nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer og initiativ, herunder Horisont 2020, Norface, Nordforsk, infrastruktur o.l.

Strategien skal bidra til en helhetlig tilnærming til utsatte barn og unge gjennom å koble myndigheter, tjenester, brukere, frivillig sektor, forskningsmiljøer og høyere utdanning nærmere sammen.

Spørsmål som strategien skal svare på

- Identifisere kunnskapsbehov, styrker og svakheter innen forskning på utsatte barn og unge. Strategien skal angi viktige prioriteringer framover, og hvem som bør sette forskningsagendaen (jf. brukermedvirkning i forskningen for å øke forskningens relevans, både brukere av tjenestene og brukere av kunnskapen).
- Identifisere og vurdere forskning på effekt av eksisterende tiltak og tjenester for utsatte barn og unge.

- Vurdere og foreslå tiltak og virkemidler som kan bidra til at kunnskap tas i bruk i forebygging, utdanningene, tjenestene og virkemiddelapparatet.
- Peke på muligheter og hindringer for samarbeid og nettverk mellom tjenester, forskningsmiljøer, brukere, myndigheter, frivillig sektor og interessegrupper for kunnskapsutvikling.

Vurderinger i strategien

Strategigruppen skal vurdere følgende i sitt arbeid:

- I hvilken grad dagens kunnskapsproduksjon og kunnskapsanvendelse samt implementering i praksis gir det tilstrekkelige grunnlaget for å nå fastsatte mål (styrker, svakheter, muligheter, hindringer).
- Om dagens kunnskaps- og innovasjonssystem er hensiktsmessig innrettet for å nå målene innenfor områdene.
- Vurdere og komme med forslag til områder der behovet for ny forskning og utvikling er mindre, og som kan nedprioriteres.
- Foreslå områder innenfor forskning på barn og unge som kan omprioriteres for å få bedre effekt.

Anbefalinger og tiltak

Strategigruppens anbefalinger og forslag til tiltak skal omfatte følgende områder:

- Prioriterte innsatsområder for forskning
- Prioriterte innsatsområder for utdanning og kompetanseutvikling
- Prioritere innsatsområder for tjenesteutvikling, tiltaksutvikling og innovasjon
- Strukturer for implementering
- Behov og prioriteringer av forskningsinfrastruktur

I de anbefalte forslagene skal følgende aspekter vektlegges:

- Nasjonalt og internasjonalt samarbeid (samarbeid om temaer på tvers av sektorer/tjenester, brukergrupper, forskning og forvaltning).
- Bruk av offentlige ressurser inkludert relevante kost-nytte vurderinger.
- Forskningsresultater og innovasjoner tas i bruk i profesjonsutøvelse og at det legges til rette for utvikling av og implementering i aktuelle velferdstjenester.

Organisering av arbeidet

Barne- og familiedepartementet oppnevner en strategigruppe som har ansvaret for utforming av strategien. Strategigruppen legger fram forslaget til BarnUnge21-strategi for Barne- og familiedepartementet. Det etableres også en tverrdepartemental gruppe som følger arbeidet.

Forskningsrådet er tildelt sekretariatsfunksjonen for strategigruppen. I gjennomføringen av strategiarbeidet skal det legges vekt på å inkludere alle relevante aktører i feltet. Strategigruppen skal invitere til innspill fra aktører på tvers av sektorer som produserer, formidler eller anvender kunnskap om utsatte barn og unge. Det bør i tillegg gjennomføres en bred innspillsrunde, samt arrangeres et eller flere innspillmøter, helst regionalt, for å sikre bredde i innspill og skape forankring. Brukernes medvirkning er viktig, og det må vurderes hvordan de kan trekkes inn, blant annet barn og unge selv.

Strategigruppen kan nedsette undergrupper, der strategigruppens medlemmer kan inngå som medlemmer eller mentorer. Antallet undergrupper vurderes etter hva som er behovet. Forskningsrådet tilbyr sekretariatsbistand for undergruppene.

Tidsramme

Oppstart for arbeidet er medio 2019. Rapportering og milepæler i arbeidet vil bli konkretisert nærmere.

BarnUnge21-strategien leveres til Barne- og familiedepartementet 15 måneder etter oppstart.